

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 18P/25/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3814210498
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Kotríková
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2015:3814210498.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza, sudkyňou JUDr. Zuzanou Kotríkovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: T. R., narodený XX.XX.XXXX, bytom I. XX/X, R., zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi ako kolíznym opatrovníkom, t.č. v spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov: U. Y., narodená XX.X.XXXX a Y. Y., narodený X.X.XXXX, obaja bytom I. XX/X R., dieťa rodičov- matky: I. O., narodená XX.XX.XXXX, bytom I. XX/X, R., právne zastúpená JUDr. Janou Bezákovou, advokátkou, so sídlom v Prievidzi, Bakalárska 6 a otca: U. R., narodený XX.XX.XXXX t.č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Ilava o návrhu starej matky na zmenu styku matky s maloletým dieťaťom a návrhu matky na zverenie maloletého dieťaťa do jej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Súd u maloletého T. R., nar. XX.XX.XXXX z r u š u j e spoločnú náhradnú osobnú starostlivosť určenú rozsudkom Okresného súdu Prievidza č.k. 7P/10/2012-151 zo dňa 31.7.2012.

Maloletý T. R., nar. XX.XX.XXXX sa z v e r u j e do osobnej starostlivosti matke. Obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok.

Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého T. R., nar. XX.XX.XXXX sumou zodpovedajúcou 30% sumy životného minima na neplnoleté, nezaopatrované dieťa mesačne vždy vopred najneskôr do 5.-teho dňa v mesiaci k rukám matky I. O. s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku.

U r č u j e nad výchovou maloletého T. R., nar. XX.XX.XXXX výchovné opatrenie - dohľad, ktorý bude vykonávať za súčinnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza jedenkrát mesačne v priebehu jedného roka od právoplatnosti rozsudku a podávať súdu správu o výkone výchovného opatrenia vždy k 30.6. a k 30.12. príslušného kalendárneho roka.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

Štátu sa náhrada trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

Starí rodičia maloletého dieťaťa, ktorým bol mal. T. zverený do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti návrhom podaným dňa 11.06.2014 žiadali o zmenu rozhodnutia o úprave styku matky s maloletým, ktorý bol naposledy určený rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 11P/143/2012 z 03.04.2013 tak, že matka bola oprávnená stretávať sa s maloletým T. denne od pondelka do piatka v čase do 11.00 hod. do 16.00 hod.. Maloletý Nicolas začal navštevovať materskú školu a preto nie je možné dodržiavať stanovený rozsudok. Od septembra 2014 bude navštevovať zariadenie celodenne a je preto v záujme maloletého, aby predmetná úprava styku bola zmenená. Starí rodičia žiadali upraviť styk tak, že matka

bude oprávnená s maloletým sa stýkať každý utorok a štvrtok v kalendárnom roku od 16.00 hod. do 18.00 hod. a každý párný víkend v kalendárnom roku od soboty od 10.00 hod. do nedele 17.00 hod..

Matka s podaným návrhom nesúhlasila, v písomnom vyjadrení z 12.8.2014 poukázala na psychologický posudok z 6.12.2013, že maloletý by mal byť v čom najčastejšom kontakte s matkou, čo je v záujme dieťaťa. Žiadala tak rozšíriť styk s maloletým od pondelka do piatka od 16.00 hod. do 18,00 hod.. Uviedla, že ani doposiaľ sa určený styk riadne nerealizoval v zmysle rozsudku sp. zn. 11P/143/2012.

Otec vo svojom písomnom vyjadrení z 20.8.2014 uviedol, že súhlasí s návrhom starých rodičov na zmenu úpravy styku matky s maloletým dieťaťom a tiež vyslovil súhlas, aby sa v konaní ďalej konalo v jeho neprítomnosti.

Dňa 23.03.2015 podala matka prostredníctvom svojej právnej zástupkyne návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým súd dočasne upraví styk matky s dieťaťom tak, že matka je oprávnená stretávať sa s maloletým Nicolasom až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej každý utorok a štvrtok od 14,00 hod. do 18,00 hod. za prítomnosti starej matky U. Y.. Uznesením č.k. 18P/25/2014 - 48 z 13.04.2015 súd návrhu vyhovel a dočasne predbežným opatrením upravil styk matky s maloletým synom T. tak, že matka maloletého dieťaťa je oprávnená sa stýkať s maloletým každý utorok a štvrtok od 14.00 hod. do 16.00 hod. v „ S. svete R. “ Ul. I. cesta XXXX, R., za prítomnosti starej matky U. Y., nar. XX.X.XXXX a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

Súd vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti otca maloletého dieťaťa a starého otca maloletého dieťaťa ako osoby, ktorej bolo dieťa zverené do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti podľa § 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Vykonal dokazovanie výsluchom matky, starej matky dieťaťa, svedkyne, maloletého dieťaťa, znaleckým dokazovaním, správami úradu práce o prešetrení pomerov, správou z mediálneho procesu, správou z poradensko - psychologického procesu, lekárskou správou o zdravotnom stave matky maloletého dieťaťa, komplexnými posudkami úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, odboru sociálnych vecí, spismi tunajšieho súdu sp. z. 7P/10/2012, 17P/22/2013, 16P/65/2013, ako i ostatným obsahom spisu a zistil tento skutkový stav:

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza č.k. 7P/10/2012-151 zo dňa 31.7.2012 bol maloletý zverený do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti starým rodičom U. Y. a Y. Y..

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza č.k. 11P/143/2012 - 54 z 3.4.2013 súd určil styk matky s maloletým a to pondelok - piatok v čase od 11.00 hod. do 16.00 hod..

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, odbor sociálnych vecí z 11.09.2014 je preukázané, že starí rodičia obývajú 2- izbový byt, v ktorom okrem nich žije maloletý T. a ďalší dvaja vnuci N. F. a Y. N.. Stará matka je nezamestnaná a starý otec je dôchodca. Maloletý N. a Y. sú žiakmi základnej školy, ich matka pracuje v Nemecku a v spoločnej domácnosti za zdržiava dvakrát do mesiaca. Matka obýva 2-izbový nájomný byt, v ktorom má maloletý vytvorený priestor na uspokojovanie svojich potrieb. So starou matkou a matkou bol dňa 10.9.2014 vykonaný pohovor, kde sa obe zhodne vyjadrili, že doposiaľ stanovená úprava styku matky s maloletým dieťaťom nie je možná z dôvodu, že maloletý začal navštevovať materskú školu. Uviedli, že spolupracujú s mediátorkou, pomocou ktorej chcú dospieť k dohode ohľadom úpravy styku.

Zo správy z mediálneho procesu maloletého T. z 21.11.2014 mal súd preukázané, že matka aj stará matka maloletého dieťaťa konštruktívne podávali návrhy na vyriešenie situácie. Z pohľadu mediátora najproblematickejšie je vyriešiť obavu starej matky, či matka sama bez cudzej pomoci a so svojim zdravotným hendikepom zvládne dieťa, nakoľko pohybové schopnosti matky sú obmedzené a problémom na strane dieťaťa je skutočnosť, že sa za svoju matku hanbí, nevníma jej hendikep, nedokáže tento pochopiť napr. keď sa mu deti smejú, že jeho mama je „opitá“. Matka sama skonštatovala, že syn ju odmieta, nerozpráva sa s ňou, chce požiadať o zverenie do striedavej osobnej starostlivosti a je presvedčená, že stará matka jej má pomáhať, nesúhlasí so zúžením styku, doposiaľ neostala s dieťaťom v byte sama, bez prítomnosti starej matky, žiadala, aby táto každý deň chodila k nej do bytu spolu s maloletým Nicolasom a ona aby sa s ním hrala. Matka tiež vytkla starej matke,

že pri výchove maloletého T. je málo dôrazná, že je voči nemu benevolentná a netlačí na neho, aby bol s matkou.

Zo správy z poradensko - psychologického procesu z 6.3.2015 mal sú preukázané, že matka prejavila záujem o poskytovanie psychologického poradenstva nza Referáte poradensko - psychologických služieb. Za sledované obdobie od 01/2015 do 03/2015 boli uskutočnené štyri individuálne psychologické intervencie s matkou. Z týchto intervencií vyplynul záver, že matka má síce záujem o realizáciu v rodičovskej roly, v rámci tohto fungovania u nej prevláda prioritne orientácia na výchovné pôsobenie na syna, ona samú seba subjektívne hodnotí ako zdravotne schopnú zvládnuť rodičovskú rolu, ale zároveň vyslovila pochybnosti, či túto rolu dokáže zvládnuť komplexne na úrovni výchovy a starostlivosti o syna.

Z lekárskej správy o zdravotnom stave matky jej ošetrujúcej lekárky MUDr. D. Q. z 30.4.2015 vyplýva, že ide o 27-ročnú, u ktorej počas gravidity v roku 2009 vzniklo subarachnoidálne krvácanie z cievnej anomálie mozočka vpravo. Bola zoperovaná v Banskej Bystrici a niekoľko rokov rehabilitovaná v odbornom rehabilitačnom ústave v Y., s cieľom získať samostatnosť na každodenné úkony, aby nebola odkázaná na stálu pomoc a opateru. Má problémy s rečou, horšie komunikuje, prejde s pomocou. Je naďalej v sledovaní neurológa MUDr. R.. Od 17.3.2010 jej bol priznaný invalidný dôchodok s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 75%. Zdravotný stav matky je t.č. stabilizovaný, neurológom hodnotený ako stav trvalý. Na posúdenie aktuálneho zdravotného stavu by bolo vhodné zopakovať psychologické a psychiatrické vyšetrenia u matky. Z lekárskej správy MUDr. Q. z 29.9.2015 vyplýva, že matka je úplne sebaostojná pri väčšine sebaobslužných úkonov bez kompenzačných pomôcok. Z lekárskej správy MUDr. Q. z 15.12.2015 vyplýva, že dňa 9.7.2015 matka absolvovala logopedické vyšetrenie u PaedDr. U. z dôvodu narušenia tempa reči. Jej zdravotné postihnutie je trvalé a to porucha reči a chôdze, pacientka je invalidná, potrebuje pomoc druhej osoby.

Dňa 12.3.2015 súd vypočul maloletého T. R. v neprítomnosti starých rodičov a rodičov v Materskej škole v Handlovej.

Znalec PhDr. N. D. PhD. z odboru psychológie vo svojom znaleckom posudku č. 19/2015 uviedol, že matka začala s otcom dieťaťa žiť v spoločnej domácnosti v roku 2009, v marci 2009 otehotnela a v októbri 2009 dostala náhlu cievnu mozgovú príhodu, dva týždne bola v kóme, hospitalizovali ju v Banskej Bystrici a dieťa porodili sekciou 16.12.2009. Po jej prepustení z nemocnice sa rodina dohodla, že o matku dieťaťa sa bude starať jej matka a starí rodičia maloletého sa budú starať o malol. T., nakoľko keď malo dieťa pol roka, jeho otec nastúpil na výkon trestu a s matkou svoj vzťah ukončil. Znalec ďalej uviedol, že psychologické vyšetrenie u matky dieťaťa preukázalo intaktnú inteligenciu v porovnaní s predpokladanou premorbídnou úrovňou. Matka má narušenú výslovnosť aj motoriku, ktoré spôsobujú, že stav sa laikovi môže javiť ako omnoho vážnejší, než je objektívna skutočnosť. Z jej vlastností možno menovať disciplinovanosť a vytrvalosť. Jej citový vrelý, pozitívny vzťah k synovi považuje znalec za nespochybniteľný. K maloletému Nicolasovi vo svojom posudku znalec uviedol, že ide o chlapca s normálnou kapacitou fluidnej (vrodenej) inteligencie, ale kryštalická inteligencia (vrodená + vedomosti, skúsenosti a „technologické“ postupy) je primeraná skôr nižšiemu veku, čo vyvoláva otázku dostatočnej podnetovosti výchovného prostredia. Maloletý nerozumie významu mnohých slov, primeraným jeho kalendárnemu veku, je hyperprotektívne vychovaný, jeho úsudky sú odvodené od úsudkov starej mamy, je dlhodobo cielene manipulovaný tak, aby si nevytvoril vzťah s biologickou matkou a na druhej strane je vedený k tomu, aby si vytvoril vzťah k svojmu otcovi, čo je pre neho v podstate virtuálna postava. Vývin emocionality a sociability je primeraný nižšiemu veku. Základné šablóny jeho správania kopírujú správanie starej matky, ktorá verbálne deklaruje snahu zblížiť ho s matkou, ale v skutočnosti robí všetko pre to, aby sa tak nestalo. Vo výchove je dlhodobo vedený k účelovému klamstvu. K starému otcovi Karolovi Križovi znalec uviedol, že ide o osobu, ktorá sa pre udržanie ilúzie pokoja nechá manipulovať manželkou. V predmetnej kauze figuruje iba formálne. Všetky aktivity iniciuje manželka. K starej matke U. Y. znalec uviedol, že ide o osobnosť s výrazne extrovertovaným temperamentom, z vlastností je zvyraznená podozrievavosť, zo stratégií medziosobného správania je v popredí dominantnosť a manipulatívnosť. Je nadmerne citovo viazaná na maloletého T., ktorý jej v podstate nahrádza slabšie výchovné výsledky u svojich detí, spáva s maloletým Nicolasom v manželskej posteli a vychováva ho tak, aby si k matke nevytvoril žiadnu citovú väzbu a naopak snaží sa o tom, aby si utvoril vzťah k otcovi - dvakrát odsúdenému kriminálnemu recidivistovi. Chlapcove výroky pri výsluchu súdom i u znalca sa diametrálne rozchádzajú s prejavmi jeho správania voči matke. Znalec v záveroch

posudku uviedol, že maloleté dieťa vo vývine vzhľadom k veku zaostáva, vývin reči zaostáva, slovná zásoba a rozsah vedomostí nezodpovedá kalendárnemu veku dieťaťa, vývin emocionality a sociability je zabrzdený, dieťa je vo veku sociálnej expanzie, kedy by malo nadväzovať kontakty s osobami mimo rámec domácnosti, rozširovať si zážitkový obzor a prenikať do čoraz širších súvislostí geografického, sociálneho a ideového prostredia, a to sa nedeje. Dieťa demonštruje prehliadavý vzťah voči matke a mierne pozitívny k otcovi. Príčinou toho stavu, že maloletý matku odmieta, je odlúčenie dieťaťa od matky v rannom veku a umelé predlžovanie tohto stavu, pričom dieťa je indokrinované proti matke. Znalec odporúča zmenu výchovného prostredia a zverenie dieťaťa do osobnej starostlivosti matky. Dieťa si nevytvorilo citovú väzbu k matke a je v tejto tendencii súčasnými vychovávateľmi podporované, dieťa by malo byť zverené matke, ktorá z psychologického hľadiska je spôsobilá samostatne sa o dieťa postarať. V čase vyšetrenia dieťaťa matka nemala u dieťaťa žiadnu autoritu, pomoc inej dospelšej osoby je preto vítaná, musí však ísť o osobu, ktorá má motiváciu nezištne pomáhať, nie skryto konať vo svoj prospech.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, odbor sociálnych vecí z 10.12.2015 je preukázané, že stretávanie matky s maloletým Nicolasom sa v poslednom období realizuje bez problémov, takmer pravidelne. Maloletý chodí k matke tri až štyrikrát do týždňa na jednu až tri hodiny. Niekedy po neho matka chodí, inokedy príde sám, je to blízko. Stará matka maloletému v styku s matkou nebráni, matka sa maloletému Nicolasovi venuje, hrajú sa, čítajú si spolu. Ešte u matky nespál. Po syna si chodí sama, aj ho následne odprevádza k starým rodičom. Zhodnotila, že starí rodičia jej styk s dieťaťom umožňujú, čo sa prejavilo aj na zlepšení ich vzťahu.

Z posudku Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, oddelenia peňažných príspevkov na kompenzáciu a posudkových činností č. UPS/US5/SSVODPPKPC1/SOC/2015/4857/KO z 23.6.2015 vyplýva, že bola určená miera funkčnej poruchy u matky 50% a považuje sa za osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Z posudku Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, odboru sociálnych vecí č. PD1/OPPNK TZPPAPČ/SOC/2015/40576-11 FAB/VAL z 11.8.2015 vyplýva, že v oblasti mobility a orientácie na základe lekárskeho posudku je orientovaná a mobilná s vychádzkovou paličkou a v sprievode inej fyzickej osoby. Matka podľa vyjadrenia posudkového lekára nie je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby pri činnostiach podľa prílohy č. 4 zák.č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov t.j. : 1. vstávanie, 2. líhanie, 3. polohovanie, 4. osobná hygiena 4.1. umývanie, 4.2. kúpanie, 4.3. česanie, 4.4. holenie, 4.5. úprava nechťov, 4.6. mejkap, 4.7. vyprázdňovanie čriev a mechúra, 5. obliekanie, 6. vyzliekanie, 7. príprava jedla, 8. podávanie jedla, 9. podávanie liekov, 10. nakupovanie, 11. pomoc pri domácich prácach, 12. starostlivosť o pomôcku (napríklad osobné motorové vozidlo), 13. dorozumievanie 13.1. písanie, 13.2. čítanie, 13.3. telefonovanie, 13.4. artikuláčné tmočenie, 13.5. taktilné tmočenie, 13.6. tmočenie v posunkovej reči, 13.7. sprostredkovanie komunikácie pre sluchovo postihnuté osoby a pre hluchoslepé osoby, 13.8. predčítanie pre nevidiacich, 14. dohľad, 15. pomoc pri akútnom ochorení, 16. pomoc počas dovolenky, 17. sprievod dieťaťa do školy a zo školy alebo do predškolského zariadenia a z predškolského zariadenia, ak je rodič alebo fyzická osoba, ktorá prevzala dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia súdu fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, 18. pomoc nepočujúcej rodičovi počujúceho dieťaťa aj nepočujúceho dieťaťa od jedného roku veku do deviateho roku veku a nepočujúcej fyzickej osobe, ktorá prevzala dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia súdu pri činnostiach, ktoré vzhľadom na svoje sluchové postihnutie nie sú schopné zvládnuť pre problémy s vnímaním a pochopením hovorenej reči v súvislosti s rozvíjaním hovorenej reči, 19. pomoc nevidiacemu rodičovi nevidiaceho dieťaťa aj vidiaceho dieťaťa od jedného roku veku do deviateho roku veku a nevidiacej fyzickej osobe, ktorá prevzala dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia súdu pri činnostiach, ktoré vzhľadom na svoje zrakové postihnutie nie sú schopní zvládnuť pre problémy s vnímaním a pochopením písomných informácií a grafických informácií, vytváraním vizuálne orientovaných pojmov a predstáv v súvislosti s rozvíjaním schopností priestorovej orientácie, a to predčítaním textu, 20. preprava alebo premiestňovanie pri pracovných aktivitách, vzdelávacích aktivitách, občianskych aktivitách, rodinných aktivitách a voľnočasových aktivitách. Podľa tohto posudku je odkázaná na sprievodcu a individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Z výsluhu matky na pojednávaniach dňa 12.9.2014, 10.12.2014, 11.3.2015 a dňa 17.12.2015 vyplývalo, že matka sa snaží s maloletým udržať kontakt takmer každý deň, niekedy však maloletý nemá náladu, matka býva vo vchode hneď vedľa vchodu bydliska dieťaťa. Matka sa vyjadrila, že zo zdravotného hľadiska by sa o syna vedela postarať. Matka na pojednávaní predložila svoje písomné vyjadrenie v ktorom uviedla, že je schopná sa o syna riadne starať, sama však zhodnotila, že je pravdou, že musí

dôjsť najskôr k zlepšeniu ich vzájomných vzťahov. Ďalej uviedla, že opatrovateľský príspevok, ktorý na ňu poberá jej matka z úradu práce je použitý na zaplatenie nájmu bytu v Handlovej, kde zostala bývať len preto, že chce byť čo najbližšie k synovi, nič iné ju v Handlovej nedrží. Svojho syna sa nevzdala a chce sa o neho starať. Starým rodičom, ktorým bol syn zverený do starostlivosti ona verila, že jej budú nápomocní pri výchove syna a že budú syna viesť k tomu, že ona sa ho nevzdala, ale že bola chorá, preto sa o neho nemohla starať. Žiadala rozšíriť styk, aby mohlo dôjsť k zlepšeniu ich vzájomného vzťahu a aby mohla prevziať syna do svojej osobnej starostlivosti. Ak začne syn chodiť do školy, chcela by ho mať pri sebe, vychovávať ho, učiť sa s ním, chodiť po neho do školy. Svojho syna veľmi ľúbi a veľmi trpí, ak ju syn odmieta. Matka na poslednom pojednávaní potvrdila, že syn ju dobrovoľne navštevuje, keď je v jej domácnosti, rešpektuje ju, hrajú sa spolu. Jej stravu, keď navarí odmieta s tým, že nechce, lebo nevarí ako babka. Uviedla, že chce mať syna u seba a nechce, aby chodil do školy v Handlovej, chce sa odsťahovať do Prešova k matke, ktorá žije v spoločnej domácnosti so starou matkou. Jej terajšia finančná situácia je zlá, chcela by sa v Prešove zamestnať v chránenej dielni.

Z výsluchu starej matky na pojednávaniach dňa 12.9.2014, 10.12.2014, 11.3.2015 a dňa 17.12.2015 vyplynulo, že stará matka sa s matkou na základe návštev u mediátorky aj v spolupráci s referátom úradu práce dohodla, že dieťa ráno spolu odprevadia do škôlky a po neho spolu pôjdu, aby si maloletý na matku zvykol. Stará matka uviedla, že maloletého má v starostlivosti od jeho 3 mesiacov. Odmieta realizovať styk v jej domácnosti a aj tak, že bude s dieťaťom chodiť do domácnosti matky, bola však ochotná prísť s dieťaťom do detského centra v Handlovej v dňoch podľa vzájomnej dohody na 2 hodiny v poobednom čase. Nesúhlasila so závermi znaleckého dokazovania, aby bol maloletý zverený do starostlivosti matke, poukázala na to, že p. Jana Urdová, ktorá poberá opatrovateľský príspevok za opatrovanie svojej dcéry, matky maloletého žije 300 km od Handlovej a teda spochybnila oprávnenosť tohto príspevku, tiež uviedla, že menovaná bola na protialkoholickom liečení a žiadala preveriť kriminálnu minulosť starej matky. Na poslednom pojednávaní potvrdila, že maloletý ide do bytu za matkou sám alebo spolu s kamarátmi. Ona s tým problém nemá, matka ho potom donesie. Vyjadрила sa, že by nemala nič proti tomu, keď Nicolas povie, že chce ísť k mame, aby ho súd zveril aj matke, ale podľa jej názoru, ten čas, aby išiel k matke natrvalo ešte nie je, lebo vzájomne si začínajú na seba zvykať, a takto napostupne je to pre maloletého lepšie, najmä preto, aby sa nepokazilo to, že syn matku už neodmieta. Súhlasila s úpravou styku dieťaťa s matkou aj každý pracovný deň pričom cez víkendy by ho mala ona. Maloletý má so spaním problém aj v škôlke, u matky ešte nespál.

Z výsluchu svedkyne N., starej matky maloletého dieťaťa mal súd preukázané, že by matke pomáhala v jej starostlivosti o dieťa, myslí si, že dcéra je dostatočne schopná sa o dieťa postarať. Je opatrovateľkou dcéry, ale podali žiadosť o zmenu na jej osobného asistenta, o čom by malo byť rozhodnuté v januári 2016. Svedkyňa žije s jej matkou v trojizbovom byte v Prešove, v blízkosti škôlky aj školy v dostupnosti do 150 m. S maloletým v osobnom kontakte nebola cca trištvrte roka, ale je s ním v telefonickom kontakte. Potvrdila, že v minulosti mala problém s alkoholom, kedy prechádzala ťažkým obdobím rozpadu svojej rodiny a rozvodu, tento problém však momentálne nemá, čo dokazuje aj lekárske potvrdenie z 1.12.2015 vystavené MUDr. Motýľovou. Žije v spoločnej domácnosti so svojou 70-ročnou matkou, ktorá je vitálna. Uviedla, že jediná vec, ktorá by urobila dcéru šťastnou je, aby mohla vychovávať svojho syna. Dcéra má veľmi dobrý vzťah k deťom.

Kolízny opatrovník uviedol, že z psychologického hľadiska má byť dieťa s matkou, vybudovať si dobrý vzťah. Matka má vytvorené vhodné podmienky pre výchovu dieťaťa. Vykonali šetrenie v domácnosti matky v čase, keď sa maloletý nachádzal u matky a javil sa ako spokojné dieťa. K tomu, či matka je schopná sa o dieťa postarať 24 hodín denne by sa mal vyjadriť lekár. Je však v záujme dieťaťa, aby bolo s matkou, ktorej prístup k nemu je dobrý, v domácnosti sa matka o dieťa postarať dokáže, je tam čisto. Opatrovateľka však pri nej nie je, je otázne, či matka zvládne dieťa vodiť do školského zariadenia. S poukazom však na vyjadrenie starej matky, ktorá matke prisľúbila pomoc pri výchove, kolízny opatrovník súhlasil so zverením dieťaťa do osobnej starostlivosti matky a navrhol nariadiť nad jeho výchovou dohľad.

Právna zástupkyňa matky k tomu uviedla, že matka potrebuje priestor vybudovať si u syna rešpekt rodiča. Momentálne je pre neho jedinou autoritou stará matka a maloletý Nicolas rešpektuje len to, čo povie ona. Zo znaleckého posudku vyplynulo, že je v záujme a na prospech dieťaťa, aby bolo zverené do starostlivosti matky a žiadala dieťa zveriť do starostlivosti matky.

Podľa § 26 Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej Zákona o rodine) ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 28 Zákona o rodine 1/ Súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa. 2/ Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa. 3/ Rodičovské práva a povinnosti vykonáva jeden z rodičov, ak druhý z rodičov nežije, je neznámy alebo ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Platí to aj v prípade, ak jeden z rodičov bol pozbavený rodičovských práv a povinností, ak mu bol výkon jeho rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený.

Podľa § 47 ods. 1 písm. e) Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť zaniká právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 24 odsek 1 Zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Podľa § 24 odsek 3 Zákona o rodine rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

Podľa § 24 odsek 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 25 odsek 1 Zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

Podľa § 25 odsek 2 Zákona o rodine ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Podľa § 26 Zákona o rodine ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 prvá veta Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliadne na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa § 65 ods. 2 Zákona o rodine, súd postupuje rovnako aj v prípade, ak rodičia spolu žijú, alebo jeden z nich svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu dobrovoľne neplní.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime v znení neskorších zmien a doplnkov účinných od 1.7.2014, za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje suma alebo úhrn súm podľa písm. c) 90,42 eur mesačne, ak ide 1. o zaopatrené nepinoleté dieťa, 2. o nezaopatrené dieťa.

Podľa § 154 ods.1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej O.s.p.) pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 37 ods. 2 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

- a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,
- b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,
- c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývoj; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,
- d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo odbornému poradenstvu v špecializovaných zariadeniach.

Podľa § 37 ods. 5 Zákona o rodine, súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, ak je v ňom maloleté dieťa umiestnené.

Podľa § 37 ods. 6 Zákona o rodine, súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia po uplynutí obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení. Výchovné opatrenie súd zruší, ak splnilo svoj účel. Súd môže rozhodnúť o uložení iného vhodného výchovného opatrenia, ak je to v záujme maloletého dieťaťa.

Súd z vykonaného dokazovania vyvodil záver, že je v najlepšom záujme maloletého Nicolasa s cieľom dosiahnuť jeho zdravý vývoj a obnovenie narušených vzťahov medzi matkou a dieťaťom resp. vytvorenie takéhoto vzťahu, aby bol zverený do osobnej starostlivosti matke, s poukazom aj na závery znaleckého dokazovania. Zverenie dieťaťa do náhradnej starostlivosti treba obvykle považovať za dočasné opatrenie, ktoré sa zruší, len čo na to nastane vhodná situácia a znovu tak spojiť biologického rodiča s dieťaťom. Preto súd zrušil spoločnú náhradnú osobnú starostlivosť starých rodičov Krížových o maloletého a upravil práva a povinnosti rodičov k dieťaťu tak, že maloletého Nicolasa zveril do

osobnej starostlivosti matky, keď z vykonaného dokazovania mal za dostatočne preukázané, že matka je spôsobilá vykonávať starostlivosť o syna za pomoci jej príbuzných, najmä svojej matky, ktorá jej bola ustanovená opatrovníčkou, poberá opatrovateľský príspevok a ktorá opakovane v konaní pred súdom verbalizovala prísľub, že v starostlivosti o maloletého bude matke vo všetkom stále nápomocná. S poukazom na všetko uvedené súd navrátil dieťa do starostlivosti jeho biologickej matky. Vzhľadom na tú skutočnosť, že rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia, pričom ani jednému z rodičov maloletého nebolo do ich rodičovských práv a povinností zasiahnuté rozhodnutím súdu tak, že by súd ich rodičovských práv a povinností pozbavil, alebo ich výkon pozastavil alebo obmedzil, súd rozhodol tak, že obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Ďalej súd otca zaviazal vyživovacou povinnosťou k maloletému dieťaťu vo výške 30% sumy životného minima na nepľnoleté, nezaopatrené dieťa, teda určil takú istú vyživovaciu povinnosť otca, akú mal doposiaľ. Zároveň určil nad výchovou maloletého Nicolasa Handela výchovné opatrenie - dohľad, ktorý bude vykonávať za súčinnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza jedenkrát mesačne v priebehu jedného roka od právoplatnosti rozsudku a podávať súdu správu o výkone výchovného opatrenia vždy k 30.6. a k 30.12. príslušného kalendárneho roka. O návrhu starej matky na zmenu úpravy styku matky s dieťaťom nerozhodoval, keďže spoločná náhradná osobná starostlivosť starých rodičov bola týmto rozhodnutím zrušená.

V súlade s ustanovením § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania vzhľadom k tomu, že konanie sa mohlo začať i bez návrhu.

O trovách štátu súd rozhodol podľa § 148 O.s.p. a štátu náhradu trov konania nepriznal, keď znalecké dokazovanie bolo nariadené v záujme maloletého dieťaťa.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne, a to písomne v 5 vyhotoveniach (§ 204 ods. 1, prvá veta O.s.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.). Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované.

Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy (§ 42 ods. 3 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p., t.j.

1. sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
2. ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
3. účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený
4. v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
5. sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
6. účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
7. rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,

8. súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav,
 9. sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali,
 10. bol odvolacím súdom schválený zmier.
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci
 - c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností
 - d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam
 - e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O. s. p.), t.j.
1. sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,
 2. má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej
 3. odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4 O.s.p.,
 4. ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O.s.p.).